

Конєв О.Ю.,
кандидат юридичних наук, доцент,
т.в.о. завідувача кафедри тактико-спеціальної
та вогневої підготовки ОДУВС

Ніколаєв О.Т.,
кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри тактико-спеціальної
та вогневої підготовки ОДУВС

УДОСКОНАЛЕННЯ СЛУЖБОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Наказом МВС України № 50 від 26 січня 2016 року «Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України» визначено порядок планування, проведення та обліку занять, здійснення контролю знань, умінь та навичок осіб молодшого, середнього та вищого складу Національної поліції України. Відповідно до п. 6 зазначеного підзаконного нормативно-правового акту різновидами службової підготовки, серед іншого, є тактична та вогнева підготовка. Нагадаємо, що згідно із чинним законодавством під тактичною підготовкою слід розуміти комплекс заходів, спрямований на набуття і вдосконалення поліцейським навичок практичного застосування теоретичних знань щодо правильного оцінювання конкретних подій з подальшим прийняттям правомірних рішень та психологічної готовності до дій у ситуаціях різних ступенів ризику [1]. Роль тактико-спеціальної підготовки поліції в сучасних умовах, надзвичайно велика, адже наслідки різноманітних надзвичайних ситуацій будуть успішно і з мінімальними втратами усунені за умови добре організованих дій сил, що забезпечують громадський порядок, безпеку руху, встановлений режим у зоні надзвичайної ситуації. Тому тактико-спеціальна підготовка є важливою частиною спеціальної підготовки майбутніх поліцейських. Деякі вітчизняні науковці взагалі вважають тактико-спеціальну підготовку найдинамічнішою частиною спеціальних знань у сфері правоохоронної діяльності [2, с. 10].

У свою чергу, вогнева підготовка передбачає комплекс заходів, спрямований на вивчення поліцейським основ стрільби з вогнепальної зброї, правомірного її застосування (використання) та вдосконалення навичок безпечного поводження з нею, швидкісної та влучної стрільби

по нерухомих і рухомих цілях, з різних положень, в обмежений час, в русі тощо [1]. Рівень володіння вогнепальною зброєю курсантами, їх знання нормативної бази щодо застосування цієї зброї, обумовлює у подальшому належне виконання ними своїх службових обов'язків як офіцерів поліції, а також створює основи для особистої безпеки і дотримання громадського порядку в нашій країні.

Враховуючи те, що службова підготовка із всіма її складовими є базовою для підготовки майбутніх поліцейських, деякі її види, а саме тактична та вогнева підготовка, які були зазначені нами вище, передбачені навчальними планами всіх відомчих навчальних закладів МВС України. Водночас у системі відомчих навчальних закладів МВС Україна тактична та вогнева підготовка відносяться до профільних дисциплін [3, 4]. Мета викладання цих дисциплін спрямована на те, щоб забезпечити майбутніх співробітників поліції необхідним комплексом знань, умінь і практичних навичок застосування теоретичних знань щодо подальшого прийняття правомірних рішень та психологічної готовності до дій у ситуаціях різних ступенів ризику, а також застосування вогнепальної зброї, у тому числі – в екстремальних ситуаціях проведення операцій по затриманню правопорушників, самообороні, захисту громадян від противоправних посягань.

У сучасний період розвитку вищої школи навчальний процес у вузах МВС України, як правило, передбачає окреме вивчення навчальних дисциплін «Тактико-спеціальна підготовка» та «Вогнева підготовка». Разом з тим відзначимо, що відокремлення вогневої підготовки від інших спеціально-прикладних навчальних дисциплін стало традиційним. У межах даної наукової роботи ми пропонуємо власне бачення поєднання зазначених навчальних дисциплін та обґрунтуємо власну позицію.

Прийнято вважати, що для професійної підготовки майбутнього поліцейського розрізне вивчення та набуття практичних навичок вищезазначених нами дисциплін професійної та практичної підготовки є більш доречним, оскільки предмет цих дисциплін є уособленим. Уважається, що засвоєння курсантами знань тактичної підготовки та вогневої підготовки впродовж підготовки у вищих навчальних закладах МВС України має бути зорієнтованим на формування базових навичок окремо по кожній із зазначених навчальних дисциплін.

Проте, такий підхід до вивчення вказаних дисциплін у

сучасних умовах себе іноді не виправдовує. Підтвердженням цьому служить зростання кількості випадків, коли поліцейські виявляються нездатними застосовувати вогнепальну зброю та протистояти правопорушникам у певній ситуації різного ступеня ризику. Дослідження показали, що основною причиною таких випадків є недостатній рівень освоєння практичних навичок володіння вогнепальною зброєю, спеціальними і підручними засобами, а також недостатній рівень фізичної, психологічної підготовленості поліцейських до виконання цілеспрямованих дій, застосування табельної зброї та інших методів впливу на правопорушників, які вивчалися в вузах, у конкретній ситуації. Іншими словами, практика показує, що під час здійснення певних заходів в процесі проведення спецоперації, поліцейські припускаються помилок через недостатній рівень освоєння практичних навичок володіння вогнепальною зброєю у поєднанні із здійсненням певних тактичних дій. На нашу думку, поєднання та комплексне вивчення вогневої та тактичної підготовки особливо у курсантів випускних курсів та слухачів магістратури сприятиме виробленню у майбутніх поліцейських та дійсних офіцерів навичок щодо застосування вогнепальної зброї у різних стресових умовах під час відпрацювання до автоматизму типових тактичних дій особовим складом за основними напрямками службової діяльності, тактика комунікації, тактика евакуації, тактика дій під час надзвичайних ситуацій. У подальшому при здійсненні практичної діяльності випускники матимуть можливість не тільки застосовувати набуті вищезазначені навички, але й передавати свій досвід іншим колегам. Додамо, що при вирішенні цих завдань допоможе використання у навчальному процесі елементів високих технологій, заснованих на сучасних досягненнях (мультимедійний тир, смуга перешкод тощо).

Отже, враховуючи вищезазначене, виникає необхідність у новому підході щодо комплексного вивчення майбутніми поліцейськими тактико-спеціальної та вогневої підготовки, яке сприятиме підвищенню рівня професійної підготовки співробітників поліції. Вважаємо, що у цьому напрямі необхідним є створення комплексних навчальних та робочих програм у поєднанні вогневої та тактико-спеціальної підготовки, а також удосконалення існуючих напрацювань з вогневої підготовки шляхом розробки вправ і комплексів, які враховують практичні аспекти відпрацювання і втілення в практичну діяльність поліції типових засобів, методів і

прийомів бойових дій особового складу і підрозділів в екстремальних ситуаціях.

Література:

1. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України № 50 від 26 січня 2016 року. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16#n17>

2. Тактико-спеціальна підготовка працівників ОВС України: навч. посібник / С.М. Банах, В.Р. Булачек, І.С. Винярчук, Ю.Р. Йосипів та ін. – Львів: ЛьВДУВС, 2011. – 300 с.

3. Ануфрієв М.І. Службова підготовка працівників органів внутрішніх справ: навч.-метод. посіб. / М.І. Ануфрієв. – К.: РВВ МВС України, 2003. – 440 с.

4. Будагьянц Г.Н. Огневая подготовка. Пути повышения профессионального мастерства: Учебное пособие / Г.Н. Будагьянц, И.П. Закорко. – Луганск: РИО ЛАВД, 2005. – 460 с.